

Dětská kuchařka

Michaela Hradňanská

Bakalářská práce
2020

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Grafický design

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michaela Hradňanská**
Osobní číslo: **K17071**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Grafický design**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Dětská kuchařka**

Zásady pro vypracování

Rozsah teoretické práce minimálně 25 stran + obrazové přílohy (dokumentace praktické části). Práci odevzdat v elektronické podobě (dle předepsané celouniverzitní šablony viz Směrnice rektora č. 33/2019) ve formátu PDF na 1 ks CD (DVD) nosiče, dále odevzdat 2 kusy výtisků práce v pevné vazbě (v jedné z nich bude vlepeno CD) a 1 výtisk graficky zpracované bakalářské práce, která má volnější grafickou podobu.

1. Teoretická část: Historie knižní ilustrace pro děti
2. Praktická část: Vytvoření dětské kuchařky a doprovodných materiálů

Rozsah bakalářské práce: viz Zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz Zásady pro vypracování
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam doporučené literatury:

PECINA, Martin. Knihy a typografie. 2. vyd. Praha: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-813-0
BERANOVÁ, Magdalena. Tradiční české kuchařky: jak se vařilo před M.D. Rettigovou. 1. vyd. Praha: Libri, 2001. ISBN 80-7277-075-6
RETTIGOVÁ, Magdaléna Dobromila. Domácí kuchařka, Nakladatelství Centa, Olomouc 2003, ISBN 80-86785-07-6
BHASKARAN, Lakshmi. Design Publikací. 1. vyd. Praha: SLOVART, 2007. ISBN 978-80-7209-993-1
<https://digitalscholarship.unlv.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1553&context=thesedissertations>

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Jana Dosoudilová**
Ateliér Grafický design

Datum zadání bakalářské práce: **1. listopadu 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2020**

doc. Mgr. Irena Ārmutidisov
dekanka

doc. Mgr.A. Pavel Noga, ArtD.
vedoucí ateliru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne:6. 12. 2019.....

Jméno a příjmení studenta:Michaela Hradňanská.....

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Předmětem bakalářské práce je nahlédnutí do historie dětské ilustrace, kde se zabírám jmény předních českých i zahraničních autorů, nakladatelstvími a soutěžemi spojené s dětskou ilustrací. Teoretická část slouží zároveň jako rešerše pro mou praktickou část, kde je popsán proces vytváření kuchařské knihy pro děti.

Klíčová slova: historie ilustrace, dětská kuchařka, jídlo, recepty, ilustrace

ABSTRACT

The main subject of this bachelor's thesis is an insight into the history of children's illustration, where I cope with leading Czech and foreign authors, publishers and competitions associated with children's illustration. The theoretical part also serves as a search for my practical part, where the process of creating a cookbook for children is described.

Key Words: history of illustration, children's cookbook, food, recipes, illustration

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych na tomto místě poděkovala všem, kteří mi byli oporou a při konzultacích mi ochotně poskytovali podnětné rady a připomínky. Jmenovitě děkuji MgA. Janě Dosoudilové, za odborné vedení bakalářské práce, za čas a trpělivost, kterou mi věnovala. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat rodině, která se mnou má bezmeznou trpělivost a ve všem mě podporuje.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. ILLUSTRACE	11
1.1. Stručný vývoj české ilustrace	11
1.2. Ilustrační techniky	12
1.3. Kdo je to ilustrátor	12
1.4. Výběr významných autorů starší české generace	12
1.4.1. Helena Zmatlíková	13
1.4.2. Jiří Trnka.....	14
1.4.3. Adolf Born.....	15
1.4.4. Zdeněk Burian	16
1.4.5. Ondřej Sekora	17
1.5. Nahlédnutí do Evropy.....	18
1.5.1. Alois Carigiet	18
1.5.2. Ib Spang Olsen	19
1.5.3. Quentin Blake	19
2. SOUČASNÁ ILLUSTRACE PRO DĚTI	21
2.1. Česká scéna	21
2.1.1. Galina Miklínová.....	21
2.1.2. Lucie Dvořáková.....	22
2.1.3. Milan Starý	23
2.1.4. Petr Šmalec	23
2.1.5. Marie Urbánková.....	24
2.2. Slovenská scéna	25
2.2.1. Adrián Macho	25
2.2.2. Mária Nerádová	26
2.2.3. Daniela Olejníková.....	27

2.3.	Světová scéna	27
2.3.1.	David Siera Listón	27
2.3.2.	Martin Jarrie.....	28
2.3.3.	Pablo Ballesteros	29
3.	NAKLADATELSTVÍ, SOUTĚŽE A OCENĚNÍ.....	30
3.1.	Nakladatelství	30
3.1.1.	Albatros.....	30
3.1.2.	Meander.....	30
3.1.3.	Baobab.....	31
3.1.4.	Pop-pap	31
3.1.5.	Běžiliška	31
3.2.	Soutěže a ocenění	32
3.2.1.	Zlatá stuha	32
3.2.2.	Nejkrásnější české knihy.....	32
3.2.3.	Cena Hanse Christiana Andersena	32
3.2.4.	LUSTR.....	32
4.	REŠERŠE	33
4.1.	Picture Cook: See. Make. Eat.....	33
4.2.	Cook In A Book.....	33
4.3.	Dobrodružství v kuchyni, děti vaří samy.	34
4.4.	Lidl Poland family cook book.....	35
	PRAKTICKÁ ČÁST	36
5.	KNIHA PRO DĚTI – NEPOSEDNÁ KUCHARKA.....	37
5.1.	Výtvarný záměr.....	37
5.1.1.	Prvotní návrhy	37
5.2.	Realizovaný návrh	39
5.2.1.	Zrod nápadu.....	39

5.3. Postup práce.....	40
5.3.1. Ilustrace.....	40
5.3.2. Písmo.....	42
5.3.3. QR kódy.....	44
5.3.4. Obálka.....	44
5.4. Celková úprava knihy.....	45
5.5. Doplnkové předměty.....	47
ZÁVĚR	48
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	49
SEZNAM OBRÁZKŮ	51

ÚVOD

Již v útlém věku je důležitou složkou knihy ilustrace, které je věnována první kapitola. Ať už chceme nebo ne, estetická strana publikace na děti velmi silně působí. Mnohdy je obrazová příloha důležitější než ta textová. První kapitola nás seznamuje s etymologií slova ilustrace a stručnou historií jejího vzniku od počátků až do dnešní podoby. Zmiňuji se také o uměleckých technikách, kterými lze docílit originálních výstupů.

Dále se kapitola zaměřuje na tehdejší i dosavadní autory dětských knih. Jde zejména o známá jména jako jsou například Adolf Born, Helena Zmatlíková nebo Jiří Trnka. Po těchto „legendách“ dětské ilustrace, následují novější soudobí autoři ať už z tuzemska, nebo zahraničí. U všech jmen jsem se snažila přiblížit jejich tvorbu a popsat co mě na jejich stylu nejvíce zaujalo. Druhá kapitola se věnuje nakladatelstvím a literárním cenám, které jsou udělovány knihám pro děti a mládež. Kapitulu jsem zakončila výstavami, kde je možno krásy ať už dětské nebo jakékoliv jiné ilustrace vidět.

Co se týče praktické části, mým cílem bylo vytvořit dětskou kuchařku, která povede děti k zábavnému a jednoduchému vaření s hudebním doprovodem, který jsem do knihy vložila v podobě QR kódů. Stačí si jenom spustit na chytrém zařízení čtečku, kód se načte a spustí vybranou píseň. Nápad vznikl tak, že jsem náhodou narazila v knihkupectví na sekci s kuchařkami. Bohužel jsem nenašla žádnou adekvátní publikaci. Zarazilo mě to, jelikož si myslím, že tato cílová skupina by se neměla v tomto směru zanedbávat. Mým cílem byla kniha s milými ilustracemi v pestrých barvách, která malé čtenáře bude lákat k listování a zkoušení nových věcí. Hudbu jsem zahrнула do své práce z prostého důvodu. Jakmile si u vaření pustíte písničky, vše jde lépe od ruky. Navíc si tak mohou rodiče s dětmi vytvořit tradici a písničky jim budou připomínat příjemně strávené chvíle u společného vaření. Pamatuji si, jak mě samotnou bavilo listování v kulinářských časopisech a prohlížení kuchařek, které vlastnila má babička. Rozdíl byl v tom, že jsme poslouchali rádio, nebo teď už pro mnohé retro věc, kazety. Ta úplně nejoblíbenější kuchařka byla ta, co si seskládala sama se svých receptů a poznatků za ta léta vaření a pečení. Není tedy tajemstvím, že i ona se svými kulinářskými znalostmi podílela na mé knize.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. ILUSTRACE

Nepostradatelnou a velmi důležitou součástí knih pro děti je ilustrace. Díky ilustracím se text stává pro malé čtenáře zábavnější a srozumitelnější. Podporuje obrazotvornost a fantazii. Text spolu s ilustrací tvoří jednotný celek a jedno bez druhého by jen těžko u dětských knih fungovalo. Myslím, že pro každého z nás se našla v dětství kniha, která se s námi táhla až do dospělosti. Pro mě to byla například sbírka knih Školák Kája Mařík spisovatelky Marie Černé, která ho vydala pod svým uměleckým pseudonymem Felix Háj. Nebo kdo by si nevybavil ikonické ilustrace O letadélku Káněti Heleny Zmatlíkové.

1.1. Stručný vývoj české ilustrace

Ilustrace prošla velkým vývojem, největší rozmach však měla ve 20. století, kdy knihy začaly být doplňovány ilustracemi. Do té doby to nebyla moc běžná věc v knihách pro děti a mládež, jelikož tisk nebyl tak dokonalý a proces tak jednoduchý, jako je tomu dnes.

„Ilustrátor není člověk, který spravuje lustry... Ale vlastně má co do činění se světlem. To cizí slovo ilustrátor, znějící už dnes zapomenutými jazyky starých světů, nám chce říct, že vše potřebuje své světlo, prosvětlení, osvětlení i vysvětlení. Vše – tedy i knihy a jejich příběhy. Krásným posláním ilustrátora je uchopit toto světlo jako pochoděň svého světce či tužky a rozsvítit v sále čtenářovy fantazie. Ilustrátor neopravuje lustry, ilustrátor vnáší světlo.“ (Renata Fučíková, 2004)

Historie ilustrace pro děti má dlouhé kořeny. Dětská kniha má svoji kulturní tradici. Je to mnohaletá práce spisovatelů a ilustrátorů. Umělec a ilustrátor Mikoláš Aleš, je naší národní pýchou. Již v 19. století byl známý svým vyobrazením slabikářů, pohádek i písniček. Mezi české ilustrátory také patří jméno jako Josef Lada. Ten se věnoval odborným textům o dětské ilustraci i ilustraci samotné. Následují významná jména jako Karel Svoboda, Josef Čapek, Václav Fiala a Ondřej Sekora. Druhá světová válka také přispěla tvorbou pro děti, a to díky jménům jako Adolf Zábanský, Antonín Strnadel a Jiří Trnka. Aktivita v tvorbě pro děti nastala i v období po válce. Nakladatelství, která v té době vznikala, umožňovala ilustrátorům vyhovět specifickým požadavkům dětských čtenářů. Nebyly to jen knihy, co se podílely na vývoji dětské ilustrace u nás. Jedná se také o omalovánky, skládačky a hračky. Když se podíváme dále na významné výtvarníky, najdeme tvorbu například Heleny Zmatlíkové, Zdenka Seydla, Kamila Lhotáka a Oty Janečka. Podobně by se dalo vyjmenovat spousta dalších umělců, kteří do dětské literatury svými ilustracemi přispívali. Po roce 1948 nastupuje další řada umělců, díky změnám v politice. Stanislav Kolíbal, Zdeněk Miler, Adolf Born a další. Jelikož jsme se na časové ose dostali dále, musíme zahrnout do výtvarných činností i filmové pohádky. Mluvíme tedy o výtvarnících, kteří měli široké pole působnosti. Všechna výše zmíněná jména mají na svědomí rozvíjení dětské fantazie. Ani techniky, kterými tvořili, nebyly jednotvárné. Mimo malby, kresby a volné grafiky, přibyla koláž experimentování s typografickými prvky. Tolik ke stručnému přehledu historie ilustrace pro děti u nás. (Stehlíková, 1984)

1.2. Ilustrační techniky

Nejzásadnější odlišnost ilustrace od malířství nebo sochařství, je možnost, vytvořený originál strojově či ručně reprodukovat. Ilustrace spadá do sféry umělecké grafiky, dříve vytvářena za pomoci grafických technik. Způsobů, kterými můžeme ilustrace tvořit, je nespočet. Jedna z nejvíce klasických technik využívaná v dětské literatuře byla a bude kresba. Malba je také často využívána ať už samostatně, nebo v kombinaci s jinými technikami.

Nesmíme opomenout volnou grafiku. Linoryt, suchá jehla, lept či litografie. V mnoha případech lze také využít koláž. Vytvořit se dá z různých materiálů jako je textil, papír, fólie, fotografie, všemožné tisky nebo jakékoliv různorodé předměty. Fantazii se meze nekladou. Výtvarník může využít výše uvedených technik a poté jen výsledek vyfotografovat a fotografie použít v publikaci. Tento postup jsem sama mnohokrát využila v kombinaci s koláží a akvarelem.

Modernější technikou je ilustrace vytvořená v počítačových programech buď to vektorových (Adobe Illustrator) nebo bitmapových (Adobe Photoshop). Mnoho ilustrátorů také pracuje na grafických tabletech. Oblíbená je aplikace Procreate, kde lze pracovat s mnoha rozmanitými funkcemi.

1.3. Kdo je to ilustrátor

Co se ukrývá pod pojmem ilustrátor? Ilustrátor tvoří obraz a dokáže zachytit atmosféru, která se v daném textu odehrává. Podílí se spolu s typografem na výsledné podobě knihy. Tudíž by se měli navzájem respektovat. Ilustrátor by se také ve svém díle měl vyhnout prvoplánovosti a vést čtenáře k hlubšímu zkoumání literatury. Zejména v dětské literatuře. Pokud kniha dítě nudí a neudrží u něj pozornost, je to špatně. Měl by také vyzdvihnout hlavní myšlenky v textu a odrazit v obrazu klíčová slova.

1.4. Výběr významných autorů starší české generace

Níže uvádím 5 medailonků známých českých ilustrátorů, kteří se vynořili v meziválečném období. Vybrala jsem autory, kteří jsou mi srdcem nejbližší a jsou významní pro vývoj dějin české ilustrace. Tato jména se zapsala mezi ta nejvýznamnější, ale výběr autorů by mohl být ještě daleko delší, jelikož česká scéna je v této oblasti velmi bohatá.

Za zmínku také stojí dvě jména, a to Blanka Stehlíková a František Holešovský. Jedná se o dva české teoretiky, z jejichž publikací čerpám. Blanka Stehlíková se zaměřuje na oblast ilustrací dětské knihy, a proto mi byla její kniha velkým přínosem. František Holešovský nebyl výjimkou.

Následuje přehled významných ilustrátorů, kde se zmiňují o jejich životě, charakteristice tvorby a jejich nevýznamnějších dílech. Jelikož je každý autor něčím specifický, připojila jsem ke každému z nich obrázkovou přílohu s ukázkou jejich děl.

1.4.1. Helena Zmatlíková

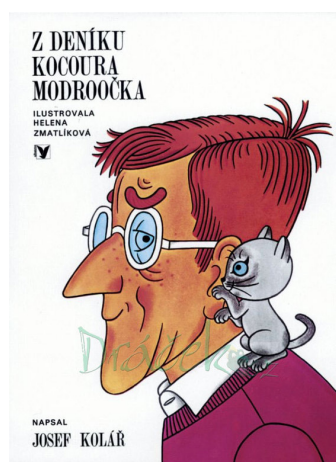
Narodila se 19. listopadu 1923 a zemřela 4. dubna 2005 v Praze. Svou první knížku ilustrovala již v 19 letech. Za nelehkých časů za 2. světové války, vymýšlela a kreslila vtipy, které pak nabízel po novinách a časopisech. Věnovala se také novinové tvorbě, keramice, kreslenému filmu i oděvnímu návrhářství. Postupně získala možnost věnovat se knižní ilustraci. Její první knížky byly pro dospělé (Deset děvčat jede na sever, Jak jsem hledal zlato), pak se již věnovala převážně tvorbě pro děti. (Stehlíková, 1984)

V jejích ilustracích vyniká obrysová kresba nejčastěji kolorovaná, která je jasná a výrazná. Helena pracovala pro řadu nakladatelství, především to bylo pro Státní nakladatelství dětské knihy, pozdější Albatros. Stala se z ní kmenová autorka nakladatelství, a proto se mnohá díla v novějším vydání objevují dodnes. Všichni si vybavíme knihy, ke kterým ji díky jejímu signifikantnímu stylu dokážeme přiřadit. Například Dětem z Bullerbynu Astrid Lindgrenové, Honzíkovy cesty nebo O letadélku Káněti Bohumila Říhy zná už několikátá generace malých čtenářů. Mojí osobně nejoblíbenější knihou, kterou Helena Zmatlíková ilustrovala, je Z deníku kocoura Modroočka J. Koláře. Za svoji tvorbu získala mnoho uznání a cen. (Stehlíková, 1984)

„Tvorba pro nejmenší ji naučila oceňovat kompoziční význam prostého řazení jednotlivostí. Archplný obrázků stupňuje dětskou vnímavost střídavou koncentrací na detail a na celek strany. Ilustrátorčina záliba pro izolaci dějové a situační jednotky a citový důraz, který je schopna jim dát, je zřejmá v celé její tvorbě.“ (Holešovský, 1989)

Obr. 1 Honzíkova cesta

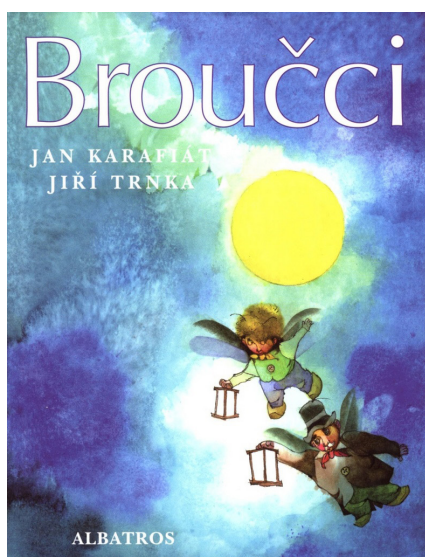
Obr. 2 Z deníku kocoura Modroočka

1.4.2. Jiří Trnka

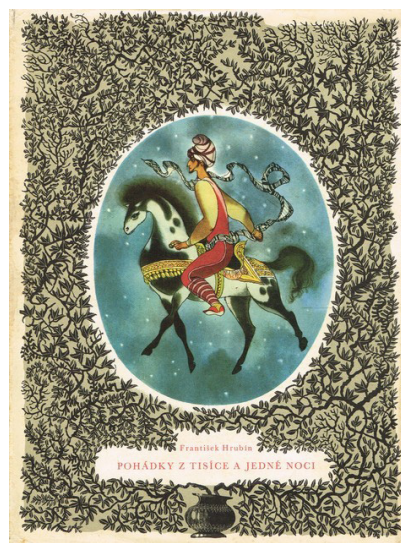
Narodil se 24. února 1912 v Plzni a zemřel 30. prosince 1969 v Praze. Byl to český výtvarník, sochař, scenárista a režisér animovaných filmů, jeden ze zakladatelů českého animovaného filmu. V neposlední řadě se zabýval dětskou knižní ilustrací. Jeho ilustrační tvorba sice zůstala ve stínu vlastního filmového umění, ale přesto jeho ilustrace mají zvláštní atmosféru. Událostí roku 1939 se na knižním trhu staly jeho ilustrace k pohádkové knize Míša Kulička. Od roku 1945 vedl Studio kresleného a trikového filmu, později i loutkového filmu v Praze. V roce 1966 se stal profesorem Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze a v roce 1968 se mu dostalo nejvyššího světového ocenění za ilustrační tvorbu pro děti – ceny H. CH. Andersena. (Stehlíková, 1984)

Své místo našly ilustrace v pohádkách autorů jako jsou H. CH. Andersen, J. Š. Kubín, J. Horák, K. Erben i bratři Grimmové. Přátelství se spisovatelem Františkem Hrubínem vnesly do dětské literatury mnoho významných děl jako jsou Říkejte si se mnou, Pohádky o Květušce a její zahrádce, Pohádky z Tisíce a jedné noci. Barevné tóny a kompoziční detail ilustracím věnoval pohádkám od spisovatele Karla Jaromíra Erbena, kde užívá i rytinovou kresbu. (Stehlíková, 1984)

Trnka dokázal zaujmout všechny čtenáře bez rozdílu věku. Není divu, když jeho postavy ilustrací úzce souvisely s loutkařskou tvorbou. (Osobnosti.cz, 2020)

Obr. 3 obálka knihy Broučci

Obr. 4 obálka Pohádky tisíce a jedné noci

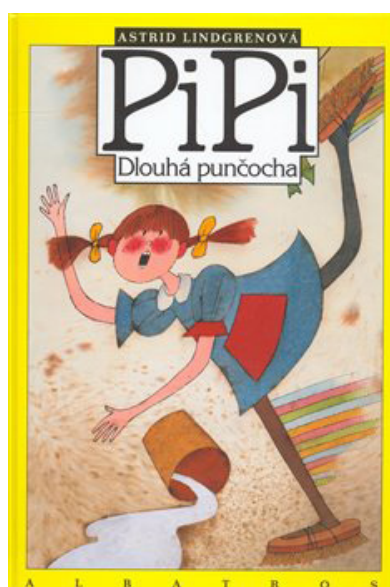
1.4.3. Adolf Born

Narodil se 12. června 1930 v Českých Velenicích a zemřel v roce 2016 v Praze. Adolf Born, úspěšný malíř a ilustrátor, studoval výtvarnou výchovu na pedagogické fakultě Univerzity Karlovy. Mezi lety 1950 – 1955 studoval na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze a na Akademii výtvarných umění v Praze. Jeho styl se z počátku uchýlil ke karikatuře. Bylo mu nabídnuto ilustrovat ze životů družstevníků, které poněkud humorného stylu. (Stehlíková, 1984)

Doposud Born ilustroval kolem 230 knih. Nechyběly mezi nimi slavné kreslené postavy *Macha a Šebestové*, nebo knihy Julese Verna, Jiřího Žáčka, a právě Miloše Macourka, který je autor již výše zmiňované kreslené dvojice Macha a Šebestové. Kladné ohlasy měla jeho tvorba i v zahraničí, dokázal totiž velmi dobře rozeznat veselé stránky života a vystihnout jejich hlavní rysy. (Stehlíková, 1984)

V roce 2015 vznikla na tovární zdi ve Zlíně, za pomoci školáků, zajímavá podívaná v podobě Očí postaviček Adolfa Borna. Umělecké dílo je poctou významnému výtvarníkovi a zároveň hostu 55. ročníku Zlín Film Festivalu. (zlin.cz, 2015)

„Školáci ze Zlína a z Kroměříže vybarvují zeď, která ohraničuje bývalý baťovský tovární areál. Všechny motivy pocházejí z dílny malíře, ilustrátora a karikaturisty Adolfa Borna, který bude hostem letošního Mezinárodního festivalu pro děti a mládež ve Zlíně. Právě on vyplní na zdi poslední volné okénko, když sem 3. června zavítá.“ (zlinsky.denik.cz, 2015)

Obr. 5 Pipi Dlouhá punčocha

Obr. 6 návštěva Adolfa Borna

1.4.4. Zdeněk Burian

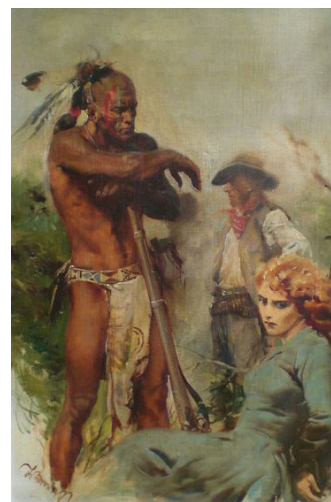
Narodil se 12. 2. 1905 v Kopřivnici na Moravě a zemřel 1. 7. 1981 v Praze. Jelikož byl mladý výtvarník výjimečně nadaný, již ve čtrnácti letech byl přijat do druhého ročníku Akademie výtvarných umění v Praze. V šestnácti letech ilustruje svoji první knihu. Odhadovaný počet ilustrovaných knih Zdeňkem Burianem je pět set a stejný je i počet ilustrovaných samostatných povídek. Jeho nepřekonatelná technika kvaše, ale také technika negativní kresby či kombinované techniky pastelů, je lehce rozpoznatelná od jiných umělců. (zdenekburian.com, 2015)

„Od r. 1942 prakticky po celou druhou polovinu 20. století se Burian stává světovou jedničkou v oblasti paleoantropologické rekonstrukce – portrétu evoluce života na Zemi a průkopníkem vědecké ilustrace, kde převládají jeho suverénní oleje. Bez nadsázky lze říci, že tento skromný nenápadný muž v sobě probudil kolektivní paměť lidstva.“ (zdenekburian.com, 2015)

V Malém čtenáři vyšla v roce 1932 povídka s Burianovými ilustracemi. Jednalo se o povídku Eduarda Štorcha Lovci mamutů. O pět let později se tato povídka rozrostla na ilustrovanou knihu. (zdenekburian.com, 2015)

Obr. 7 Mamuti

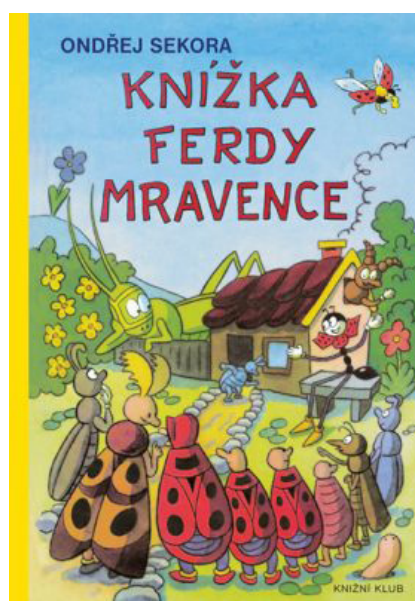
Obr. 8 Indián

1.4.5. Ondřej Sekora

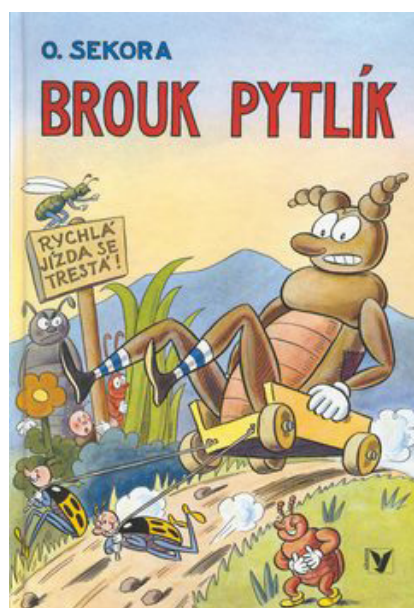
Narodil se 25. září 1899 v Brně a zemřel 4. července 1967 v Praze. Byl to významný český spisovatel, karikaturista, kreslíř a žurnalista. Spolupracoval i s televizí a rozhlasem. Vytvořil autobiografickou figurku Ferdy Mravence, nebo vychytralého Brouka Pytlíka. Sekora dokázal skvěle spojit zábavu a mravní ponaučení. Styl jeho ilustrací byl podobný animovanému filmu. (spisovatele.cz, 2020)

Po válce se stal redaktorem deníku Práce a redaktorem časopisu Dikobraz. Stál u prvních pokusů o vysílání pro děti a pořádal besedy, kde hrál maňáskové divadlo. Od roku 1952, přispíval svými ilustracemi do časopisů jako jsou Mateřídouška, Pionýr, Ohníček či Lidové noviny. V roce 1964 byl jmenován zasloužilým umělcem. V roce 1966 dostal Cenu Marie Majerové za literaturu. (spisovatele.cz, 2020)

Autor vytvořil ilustrace ke knihám spisovatelů jako Vladislav Vančura - Kubula a Kuba Kubikula, nebo Josef V. Pleva – Malý Bobeš.

Obr. 9 Ferda Mravenec

Obr. 10 Brouk Pytlík

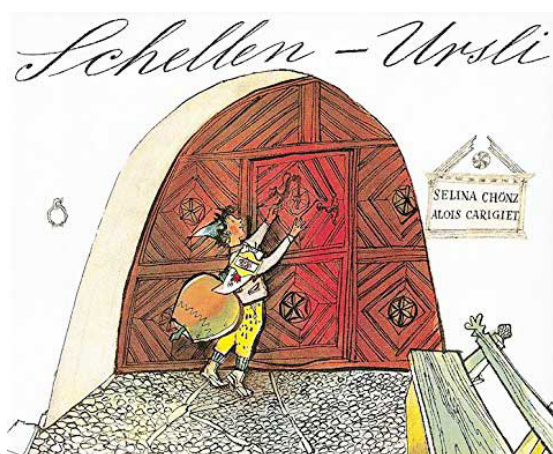
1.5. Nahlédnutí do Evropy

Nemohu opomenout malé nahlédnutí na evropskou ilustrátorskou scénu. Nejedná se o žádný detailní popis autorů, nýbrž o připomenutí toho, že česká ilustrace není na světě sama a že existuje mnoho dalších průkopníků této disciplíny.

1.5.1. Alois Carigiet

Alois Carigiet byl vlivným švýcarským grafikem a dětským ilustrátorem. Carigiet, narozený 30. srpna 1902 ve švýcarském Trunu. Mladém věku byl učedníkem mistra malíře Martina Rätha. Carigiet se později přestěhoval do Curychu, kde studoval grafický design, nakonec vyhrál dost soutěží a získal dost kritické pozornosti, aby otevřel vlastní designovou firmu. Jeho raná práce zahrnovala několik titulů časopisů a oficiální plakáty pro švýcarskou národní výstavu Landi. Později ustoupil z komerční práce a přestěhoval se do vesničky Plantenga, kde se oženil a usadil. (alois.carigiet.net, 2020)

Žil klidným a spokojeným životem, dokud ho autorka dětské knihy Selina Chonz nepřesvědčila, aby ilustroval Schellen-Ursli (1953). Bohatě zbarvené a hravé kresby si vydobily kritiku uměleckých kritiků a kniha se stala mezinárodním bestsellerem. Carigietovy kresby mu v roce 1966 vynesly Cenu Hanse Christiana Andersena v kategorii ilustrace pro děti. Značnou oblibu si jeho ilustrace získaly zejména v Japonsku a v Americe. Zemřel 1. srpna 1985 v jeho rodném městě Trun ve Švýcarsku. (alois.carigiet.net, 2020)

Obr. 11 Schellen-Ursli obálka

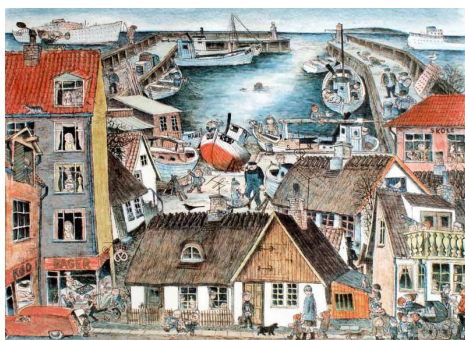

Obr. 12 Schellen-Ursli

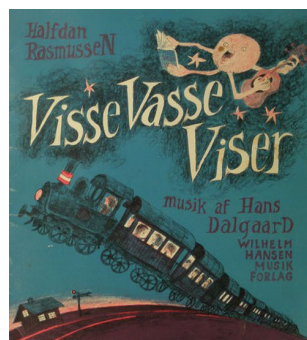
1.5.2. Ib Spang Olsen

Ib Spang Olsen se narodil 11. června 1921 a zemřel 15. ledna 2012. Dánský spisovatel a ilustrátor je nejvíce známý skrze dánské generace pro jeho karikatury a ilustrace, z nichž se mnohé objevily v dětských publikacích. Patří mezi ně řada dětských rýmovaných knih napsaných Halfdanem Rasmussenem, včetně „*Halfdans ABC*“. Olsen kreslil pro noviny, časopisy, knihy, plakáty, televizi a komiksy. (peoplepill.com, 2020)

Zaměřoval se na rozvoj výtvarného citění u dětí. Díky jeho pořadu pro dánskou televizi se dostal do širšího povědomí. Proslulá je také jeho „tekutá čára“. Jde o vynález, ve kterém používal techniku kreslení přímo na obrazovku. Za jeho trvalý přínos dětské ilustraci Olsen obdržel v roce 1972 mezinárodní medaili Hanse Christiana Andersena. (peoplepill.com, 2020)

Obr. 13 Ib Spang Olsen

Obr. 14 Obálka knihy

1.5.3. Quentin Blake

Narozen v roce 1932 a doposud působí jako významný ilustrátor ve Velké Británii. Po celý svůj život se věnoval ilustraci a vyučoval více než dvacet let na Royal College of Art, kde byl vedoucím oddělení ilustrací v letech 1978 až 1986. Jeho první kresby byly publikovány v *Punch*, když mu bylo teprve 16 let. Po mnoho let pokračoval v kreslení pro *Punch*, *The Spectator* a dalších časopisů a současně vstupoval do světa dětských knih s dílem od Johna Yeomana, *A Drink of Water*, v roce 1960. Jeho knihy získaly řadu cen, včetně ceny Whitbread Award, medaile Kate Greenaway, ceny Emil / Kurt Maschler a mezinárodní ceny Bologny Ragazziho. V roce 2002 získal cenu Hansa Christiana Andersena za ilustraci (quentinblake.com, 2020)

Tento autor na mě zapůsobil především sympatickým stylem jeho ilustrací. Líbí se mi kombinace perokresby a akvarelu. Využívá voděodolný inkoust a spoustu, jak on sám uvádí „neohraibaných“ per. Pracuje tedy s linkou a poté se rozhodne obrázek dobarvit akvarelem, nebo nechat pouze v lince.

Obr. 15 Kocour v botách

Obr. 16 Kolař

2. SOUČASNÁ ILUSTRACE PRO DĚTI

V této kapitole se chci věnovat především současným trendům v dětské ilustraci a mladým autorům. Projdeme si českou i zahraniční scénou a podíváme se, jak se nynější ilustraci pro děti daří. Proto rozdělují výtvarníky na tři skupiny a to českou scénu, slovenskou a další státy za hranicemi naší země. Přišlo mi vhodné zmínit i zahraniční práci umělců, jelikož v nich často nacházím inspiraci a jejich přítomnost v této práci mi přijde nepostradatelná.

Původní ilustrace pro děti a mládež má u nás velmi silnou tradici. Jen když se zalistujeme o pár stran nazpět, významná jména všech zmíněných jsou toho důkazem. Co jméno, to pojem. Co autorský styl to nový prostor pro fantazii.

Díky těmto jménům mají mladí umělci na co navazovat. Mají to v něčem snazší, v něčem náročnější. Přece jenom jim přeje větší společenská otevřenost a široké spektrum nových technik, práce s médii nebo bohaté vyjadřovací možnosti. Každý si v této době přijde na své a pokud ne, je to jen otázka času.

V současné době je trh zahlcen knihami, ať už pro děti nebo dospělé, není jednoduché se v této záplavě titulů orientovat. Ilustraci se začíná věnovat více a více umělců. V další části této kapitoly chci představit ilustrátory, kteří mě v mé tvorbě značně inspirují a pohání vpřed. Medailonky osobností jsem sestavila chronologicky od uznávaných a déle působících výtvarníků až po mladé, překvapující ilustrátory.

„Krásná kniha je krásně napsaná a krásně ilustrovaná, krásná kniha je věc, kterou chcete mít doma v knihovně a o kterou se budou handrkovat vaše děti a vnuci, až vy tady jednou nebudete. A sběratelé po ní budou v antikvariátech pátrat i v příštím století.“ (Pecháčková, nakladatelství Meander, 2020)

2.1. Česká scéna

2.1.1. Galina Miklínová

Režisérka, výtvarnice animovaných filmů a ilustrátorka Galina Miklínová, se narodila 28. července v roce 1970 v Ostravě) Galina vystudovala střední uměleckoprůmyslovou školu v Uherském Hradišti obor užitá grafika. Později studovala Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze, ateliér filmové a televizní grafiky u prof. Miroslava Jágra a prof. Jiřího Barty. Tato výtvarnice je nemá nijak progresivní styl ilustrace. Spíše jsou její obrázky rošťácké, neposedné a ve všech případech velmi sympatické. Je tomu důkazem například v knihách ve spolupráci s Pavlem Šrutem, kde jeho knihy doplňují právě ilustrace od Galiny Miklínové. Jsou to tituly jako *Verunka a kokosový dědek (2004)* nebo *Příšerky a příšeři (2005)*, *Veliký tůdle (2003)*. Ilustrátorčinu práci můžete znát také z českých překladů knih *Harryho Pottera*. (galinamiklinova.cz, 2020)

Ale pro mě tou největší nostalgií je večerníček *O Kanafáskovi*. Měla jsem tu možnost být přítomna na besedě s autorkou, kde kolovaly skicy k tomuto večerníčku. Bylo zajímavé vidět, jak taková pohádka vzniká.

Obr. 17 *Lichožrouti se vracejí*

Obr. 18 *Pan Kdybych hledá kamaráda*

2.1.2. Lucie Dvořáková

Lucie Dvořáková se narodila 1959 v Praze. Má za sebou studium na vysoké škole a to pražské uměleckoprůmyslové v oboru filmová a televizní grafika. Náplň její práce je řešení televizních pořadů pro děti, animovaný film a v první řadě knižní ilustrace. Nespočet jejích prací bylo oceněno prestižní cenou Zlatá stuha. Má za sebou spolupráci na titulech jako jsou například knihy Daniely Krolupperové (*Jak Bubáček potkal Bubáka*, 2016), Ester Staré (*Dušinka, víla věcí*, 2013), Ivony Březinové (*Deník vodnice Puškory*, 2016; *Natálčin andulák*, 2012) a jiné. Spolupracuje s nakladatelstvími Albatros, Brio, Meander, Mladá fronta, Euromedia, 65.pole, Portál, studiem Anima, a s Českou televizí. Styl její tvorby je výrazný především barevností a postavičkami, které mají svůj osobitý charakter. Ilustrace jsou pohádkové až snové. Autorka využívá akvarel s temperou a pomocí pastelky, dokáže vytvořit kouzelné detaily. (meander.cz, 2020)

Obr. 19 *Meluzína*

Obr. 20 *Natálčin Andulák*

2.1.3. Milan Starý

Bývalý učitel výtvarné výchovy Milan Starý, narozen 29. 5. 1970 v Písku. Ilustruje knihy pro děti i dospělé. Spolupracuje s nakladatelstvími Albatros, 65. pole, Euromedia Group k. s., Mladá fronta, Fraus atd. Jako mnoho dalších umělců i on přispěl nejednou svou prací do časopisu Raketka. Je člen již zmiňovaného kulturního sdružení 65. pole. Nakladatelství bylo založeno v roce 2007. Sídlí v Praze na Palmovce. Vydává českou i překladovou beletrii, naučné knihy, životopisy a dětskou literaturu. (65pole.cz, 2018)

Obr. 21 *Koho sežere vlk*

Obr. 22 *Šedík a Bubi*

Asi nejvíce spolupracuje se spisovatelkou Ester Starou, které ilustroval mnoho z jejích děl. Když se zaměříme na práce speciálně pro knihy této autorky, můžeme vidět práci na grafickém tabletu. Kombinuje mnoho štětců. Například akvarel, suchý pastel, voskovka nebo obyčejná tužka. To vše je však tvořeno v počítači. Do každé ilustrace vstupuje linkami, které obrazu dodávají šmrnc. Skloubení všech technik na jednom papíru, vyvolává hravý dojem a je pro mladého čtenáře atraktivní. V jeho volné tvorbě se věnuje všem výše zmíněným technikám, které nemusí být nutně tvořeny v počítači nebo grafickém tabletu.

2.1.4. Petr Šmalec

Narozen 24. září 1974 ve Frýdku Místku. Styl Šmalcovi práce je velmi precizní a konstruktivní. Věnuje se grafickému designu a volné tvorbě. Absolvoval SPŠ grafickou Hellichova v Praze a atelier ilustrace a grafiky na VŠUP u prof. Šalamouna. Věnuje se také kresbě a počítačové grafice u low-tech filmů. (*Owl Planet, O Špalíčkovi...*). (baobab.net, 2020)

Jeho precizní a technická ilustrace tvoří potřebný protipól k ilustraci živelné a neučesané. Známa je jeho autorská kniha Šmalcova abeceda, kterou vytvořil v roce 2005 ve spolupráci s na-

kladatelstvím Baobab. Díky čisté ilustraci a jemnému humoru, je jeho práce velmi dobře rozpoznatelná od jiných autorů. Poslední knihou, kterou můžeme na trhu najít, je ve spolupráci s Markétou Šimko. *Zik a Cháta* je knihou pro nejmenší a vznikla v roce 2008. V knize je použita fotografická ilustrace.

Obr. 23 Racek

Obr. 24 Zik a Cháta

2.1.5. Marie Urbánková

Marie Urbánková, je úspěšná česká ilustrátorka, narozena v roce 1995. Zabývá se knižní ilustrací, pořádání výtvarných dílen a workshopů pro děti a ani animace jí není cizí. Studuje na škole VŠUP v ateliéru filmové a televizní grafiky. (nejlepsiknihydetem.cz, 2019)

Spolupracuje s časopisem Raketa, který vznikl v roce 2014. Časopis je pro děti mezi pátým až desátým rokem. Objevují se zde jména umělců jako jsou Michal Bačák, Jiří Franta, David Böhm, Tomski & Polanski a mnoho dalších. Reprezentují se jako časopis pro děti chytrých rodičů. Tento podtitul používá nakladatelství Labyrint, který stojí za vytvořením tohoto konceptu. Časopis je unikátní v tom, že neobsahuje žádnou reklamu, což neovlivňuje samotné čtenáře. (raketa-casopis.cz, 2019)

Obr. 25 Jedéém!

Obr. 26 festivalová mapa

Nejčastěji ilustrátorka využívá ve svých ilustracích vektorovou grafiku. Její tvorbu spojuje barevná paleta, ve které používá komplementární barvy. Jako signifikantní prvek vnímám modrou, která se ve velké míře objevuje ve všech pracích. Tvary postav či objektů jsou zvoleny velmi jednoduchou stylizací. Za zmínku také stojí práce na festivalové mapě, kterou autorka vykreslila fixem. Tato technika se mi jeví jako velmi zajímavá, avšak také trochu náročná a zdlouhavá. Ovšem výsledek stojí za to. (nejlepsiknihydetem.cz, 2019)

2.2. Slovenská scéna

2.2.1. Adrián Macho

Jako mužské zastoupení pro Slovensko, jsem vybrala mladého ilustrátora Adriána Macho, který se narodil v roce 1983. Žije a působí v Bratislavě. Vystudoval uměleckou keramiku na škole v Modré a poté se dlouho věnoval práci v grafických studiích. Nakonec se rozhodl zůstat na volné noze. Jeho talent v ilustraci se projevil až později. Důkazem jeho talentu je práce na dětských knihách. I on sám vytvořil autorskou knihu, která byla čtenáři náležitě oceněna. (Albatros, 2019)

Tento autor mě oslovil právě skrze jeho autorskou knihu Gerda, příběh velryby. Jedná se o dětskou knihu plnou milých ilustrací podmořského světa. Sama také jednu vlastním. Mohu potvrdit, že mě listování knihou doposud neomrzelo.

Macho vystupuje pod značkou Seaside spirit. Jeho ilustrace působí velmi čistým a klidným dojmem. Barevnost není nijak agresivní. Využívá v kresbě mnoho textur v retro stylu a dokáže si vyhrát i s nejmenšími detaily. Na obrázcích má každý tvor pečlivě nakreslen každý chloupek či vlas. Každý šrám. Smysl pro detail mi přijde jako nejvíce signifikantní prvek pro tohoto umělce. Zajímavá je také práce se světlem, kterou bravurně ovládá. Ke zpracování jeho ilustrací využívá programu Adobe Photoshop v kombinaci tabletu Wacom. (Albatros, 2019)

Obr. 27 Gerda

Obr. 28 Medvěd

2.2.2. Mária Nerádová

Ilustrátorka, autorka a grafička Mária Nerádová, narozena v roce 1988 na Slovensku. Pochází z Bratislavy a je bývalá studentka naší Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně v oboru grafický design. Pokračovala v magisterském studiu a to na Slovensku. Věnovala se ilustraci a grafice na Akademii výtvarných umění v Bratislavě, kde ukončila vzdělání s magisterským titulem umění. Během studií strávila nějaký čas v USA a Francii. Po ukončení školy v roce 2012 začala Mária pracovat jako ilustrátorka na volné noze. (marianeradova.com, 2020)

Na její seznam klientů patří jména jako Usborne, Ladybird Penguin, Glottogon, Milan Editions, Mondadori, Porto Editora, iSeek Creatives, B4U Publishing, Albatros, IKAR, Mlade leta, Buvik, SME, Oxford University Press. Její poslední kniha s názvem *Podme objavovať Slovensko*, pomáhá poznat dětem Slovenskou republiku hravou a naučnou formou. Knižka je plná ilustrací hlavního města, slovenských památek a národních parků. To vše je doprovázeno obrázky zvířátek, která se vydala na prázdninovou cestu po republice. Dílo je doplněno velmi čistou a minimalistickou typografií, autorka spíše nechává vynít ilustrace. (marianeradova.com, 2020)

Obr. 29 Královna

Obr. 30 Slovensko

Autorka se zaměřuje výhradně na dětskou ilustraci. Kladně hodnotím v jejím stylu jednoduchost, výstižnost tvarů a hravě zvolenou barevnost. Předpokládám, že většina prací vzniká za pomoci grafického tabletu nebo počítače. Ozvláštnění vidím zejména v textuře, která se objevuje v různých částech objektů. Jde o texturu zrnění. Využit se dá k vytvoření přechodů, stínů a světél, nebo jen na vytvoření detailu.

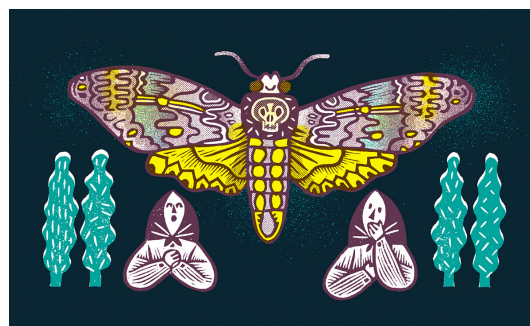
2.2.3. Daniela Olejníková

Slovenská grafička a ilustrátorka, Daniela Olejníková, se narodila v roce 1986. Vystudovala Vysokou školu výtvarných umění v Bratislavě na katedře Grafika a jiná média. Díky tomu má zkušenosti s tradičními technikami jako je linoryt nebo serigrafie. Dvakrát získala cenu v soutěži Nejkrásnější knihy Slovenska. (databazeknih.cz, 2018)

Jelikož má autorka zkušenosti s tiskem z výšky, hojně tuto techniku využívá ve svých ilustracích. Například v knize *Havětník*, která vyšla v roce 2015, se s touto technikou můžeme setkat ve velkém měřítku. Kombinace tradičního linorytu a textury barevného digitálního šumu, výtvarnice docílila harmonické souhry dvou stylů.

Obr. 31 Linoryt

Obr. 32 Havětník

2.3. Světová scéna

2.3.1. David Siera Listón

Přesuneme se dále za hranice České a Slovenské republiky. Nemohu v žádném případě vynechat tohoto umělce. David Siera Listón je Španěl narozen v květnu 1987. Po bakalářském studiu pokračoval studiem ilustrace a v roce 2012 získal cenu *Aurelio Blanco* pro studenty uměleckých škol. Jak sám uvádí na jeho webových stránkách, jeho tvorba je striktně zaměřena na ilustraci pro děti a mládež. Stojí za tvorbou mnoha knih právě pro tuto věkovou kategorii. (davidsierra.org, 2020)

Jako zajímavost na Listónově stylu kresby vnímám to, jak dokáže pracovat s prostorem a zaplnit celou plochu kreslicího plátna. Pomocí štětců v grafickém tabletu, dokáže vykouzlit nádherné ilustrace s dojmem ruční kresby tužkou. Mnohdy je k nerozpoznání, zdali byl obrázek nakreslen obyčejnou tužkou na papír, nebo za pomoci grafického tabletu. Jeho postavičky mají specifický tvar očí a nosu. Jsou to obrovská kukadla s malým, špičatým nosem uprostřed.

Obr. 33 Kouzelník

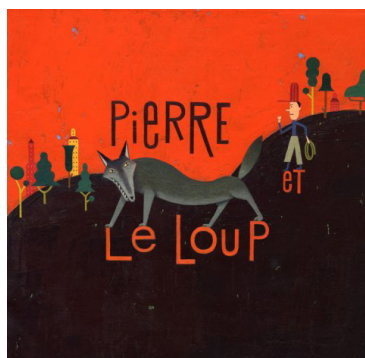

Obr. 34 Čarodějnice

2.3.2. Martin Jarrie

Martin Jarrie je francouzský ilustrátor působící v Paříži kde od roku 1981 žije a pracuje. Malíř a ilustrátor, se specializuje na dětský vydavatelský svět, ačkoli pracuje také v tisku v různých novinách ve Francii a ve Spojených státech. Jeho díla můžeme zahlédnout mimo jiné v časopise New Yorker a Bloomberg. (martinjarrie.com, 2016)

Autor prošel dokumentární kresbou. Dokonce si vyzkoušel i styl hyperrealismu. Avšak ve svém stylu kresby se posunul k výraznějšímu, pestřejšímu a dá se říct surrealistickému vyjadřování. (martinjarrie.com, 2016)

Obr. 35 Vlk

Obr. 36 Le Express

Jeho vášeň pro slovníky a katalogy ho vedla k tvorbě designu „The Fabulous Alphabet“ (vítěz nejkrásnějších francouzských knih roku 2007), který vyšel v říjnu 2007 v Gallimardu. Předtím vydal v roce 2004 kuchařskou knihu Alain Serres, inspirovanou jeho obrazy ovoce a zeleniny, „Kuchyně stejně velká jako zahrada“ na Rue du Monde. V roce 1997 získal Velkou cenu na Mezinárodním bienále ilustrací Bratislava za dvě alba „The Machinist Colossus“ a „Knock, knock, Mr. Cric-Crac!“ (martinjarrie.com, 2016)

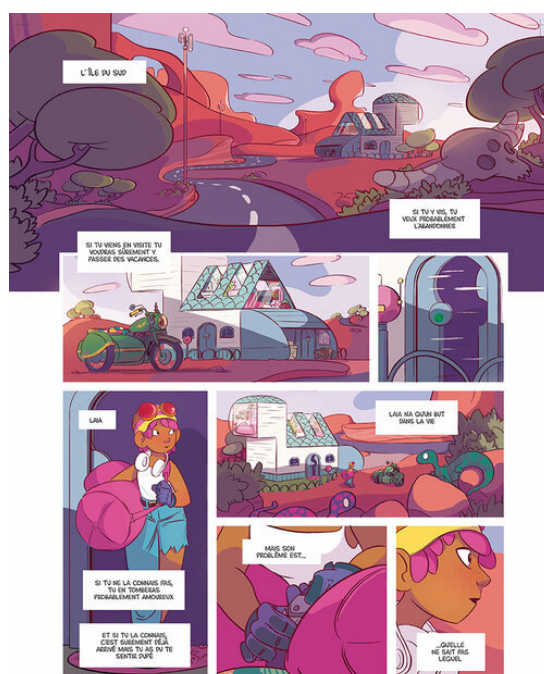
2.3.3. Pablo Ballesteros

Pablo Ballesteros je 26letý mladý umělec. Po celý jeho život pracoval v různých odvětvích, ale jeho vášeň byla vždy kresba, ke které se rád vracel. Už jako malý dokázal naplnit skicák kresbami různých příšer a pokémonů. Sám se považuje především za karikaturistu. Autor využívá v ilustraci příjemné zkratky, které s jeho jemným humorem tvoří dokonalý celek. (catugeau.com, 2020)

Do výběru zahraničních umělců jsem Ballesterose zařadila díky jeho zápalu do tvoření komiksů pro děti. Kromě ilustrace se také věnuje konceptuálnímu umění a psaní knih. V roce 2017 vydal svůj první komiks a rok poté autorskou knihu. V současné době se věnuje ilustracím „*The Fantastic Hormiguets*“, sérii dětských knih pro *Beascoa, Spanish Random House*. (catugeau.com, 2020)

Obr. 37 Jidelna

Obr. 38 Komiks

3. NAKLADATELSTVÍ, SOUTĚŽE A OCENĚNÍ

3.1. Nakladatelství

Dnešní úroveň čtenářské gramotnosti klesá. Děti čtou málo a mnohé i nerady, i když je trh zaplavený knihami nejen pro děti, ale i dospělé. Většinou to vypadá tak, že člověk chodí od regálu k regálu a je zahlcen množstvím titulů. Bohužel mnohdy není kvalita knih tak vysoká, jak by si knihy i čtenáři zasloužili. Nakladatelství vydávají jednu knihu za druhou a pak to tak dopadá. Najdou se však nakladatelství, která se v této záplavě snaží vydávat kvalitní a originální tvorbu. Jsou to nakladatelství, která navazují na dlouholetou českou tradici tvorby pro děti moderním a neprvoplánovým způsobem.

3.1.1. Albatros

Čím jiným bych mohla začít, než největším českým nakladatelstvím vydávajícím literaturu pro děti v Čechách, Albatros. Založeno bylo roku 1949 jako Státní nakladatelství dětské knihy (SNDK). Pod názvem Albatros však funguje až od roku 1969. Na své si přijdou děti všech věkových kategorií. Nalezneme zde leporela, pohádky, poezii, encyklopedie, populárně naučnou literaturu i tu dobrodružnou.

Na svých webových stránkách nakladatelství prohlašuje, že *„udržuje literární i výtvarnou hodnotu dětské knihy už přes 55 let a pokračuje ve vyhledávání knih, které komerční prostředí vytlačuje – dětská poezie, tituly nových a neznámých autorů či tituly se sociální tematikou“*. (Albatros, 2020)

Jelikož je Albatros opravdu velkým nakladatelstvím, nelze každé knize věnovat tolik pozornosti a péče, jako je to u nakladatelství menších. Dle mého názoru se knihy pohybují od knih kvalitních, přes komerční až laciné. Ovšem to tak rozsáhlému řetězci nelze zazlívát.

3.1.2. Meander

Nakladatelství bylo založeno roku 1995 překladatelkou Ivanou Pecháčkovou. Počtem vydaných titulů, které Meander ročně vydá, se řadí spíše k těm nižším. Avšak kvalita knih, které projdou skrze toto vydavatelství, je značně vysoká. Není tedy divu, že každoročně získává nejrůznější ocenění jako jsou například Zlatá stuha IBBY, Magnesia Litera nebo Nejkrásnější kniha ČR. Nakladatelství se může chlubit spolupracemi se jmény jako jsou Petr Nikl, František Skála, Jiří Černický, Jiří Sopko, dvojice David Böhm a Jiří Franta a další prestižní jména výtvarníků. (meander.cz, 2020)

Meander rozlišuje ediční řady. Edice Modrý slon, kde vycházejí náročnější tituly uměleckých autorských knih. Dále Manamana, která je poměrně nová a zaměřuje se na vyprávění biblických

příběhů, které ilustrují velmi mladí výtvarníci. Modernímu komiksu je věnovaná ediční řada Pro Emu. První komiksová kniha která, v této edici vyšla byla v roce 2006 od Lucie Lomové, *Anča a Pepík zasahují*. Předposlední je řada Pražské Legendy, kde vycházejí útlé knihy příběhů ze staré Prahy a z historie českých zemí. Zabývají se historií naší země, což je velmi důležitá součást literatury pro děti. Poslední edice s názvem LEPORELO je edice nejnovější. Jsou zde básničky, říkadla a písničky pro nejmenší, a to od předních českých výtvarníků. (meander.cz, 2020)

3.1.3. Baobab

Malé rodinné nakladatelství Baobab, bylo založeno v roce 2000 Jurajem a Terezou Horváthovými. Jejich záměr byl pomoci mladým spisovatelům a výtvarníkům, proniknout do světa skrze jejich knihy. Juraj Horváth navíc vede ateliér ilustrace a grafiky na pražské VŠUP, podporuje tedy mladé ilustrátory i jako mentor. Zpočátku bylo jejich úmyslem vydávat tři až pět knih ročně, to se však později změnilo a v současné době je to dvacet až dvacet pět titulů za rok. Nakladatelství má své kmenové ilustrátory a spisovatele, avšak podporuje i nové, mladé talenty. Baobab se nezabývá jen vydáváním knih, ale má také na svědomí kulturně-literární akci Tabook, která se odehrává každoročně na přelomu září a října v Táboře. (Baobab, 2020)

3.1.4. Pop-pap

Mladé knižní studio a nakladatelství Marcely Konárkové Pop-Pap, se specializuje na knihy českých autorů. Každá kniha je originál a je tvořena technikou pop-upové trojrozměrné ilustrace, která podtrhne obsah knihy ještě více, než je to u těch klasických. Knihy vydávají v českém i anglickém jazyce. Díky tomu se česká ilustrace dostává i za hranice naší země. Poprvé jsem toto nakladatelství zaregistrovala na pražském Design bloku v roce 2019. Tam jsem měla možnost prohlédnout si knihy na vlastní oči a mohu jen potvrdit, že jsou opravdu tak hravé a veselé, jako je autorky prezentují. (pop-pap.cz, 2019)

3.1.5. Běžiliška

Při rešerši mladých nakladatelství, mi utkvělo v paměti Běžiliška. Zřejmě díky jeho zajímavému názvu. Nakladatelství se specializuje na tradici českého leporela vázaného v plátně. Tato vazba je čistá ruční práce, většinu nakladatelů odradilo a leporela z trhu prakticky vymizela. Jejich záměr je produkovat kvalitní knihy pro nejširší spektrum čtenářů a vytvářet prostor pro originální autorské projekty. (beziliska.cz, 2020)

3.2. Soutěže a ocenění

Přehled toho kdo je v současné době na ilustrátorském vrcholu, co se aktuálně v ilustraci „nosí“ a co zrovna mají na svědomí jaká nakladatelství, by nemělo zůstat v ústraní. Díky různým soutěžím a oceněním, máme možnost sledovat úspěchy a aktivity těchto výtvarných sfér. Tato ocenění potom mohou inspirovat další výtvarníky k práci na jejich projektech.

3.2.1. Zlatá stuha

Jde o významnou a celostátní cenu pro autory a ilustrátory dětských knih. Vyhlášovatelé soutěže jsou společně, Obec spisovatelů, Klub ilustrátorů dětské knihy a Česká sekce IBBY. Soutěž se rozděluje na tři samostatné části. Výtvarnou, literární a překladovou. Za výtvarnou část se zlatá stuha uděluje v následujících kategoriích: Kniha pro nejmenší, Dětská beletrie, Uměleckonaučná literatura a literatura faktu, Krásná kniha pro děti a mládež jako celek, Zlatá stuha za celoživotní dílo, někdy též Mimořádná cena. V posledních letech se drží v předních příčkách zejména umělci spojení s nakladatelstvím Baobab. (zlatastuha.cz, 2020)

3.2.2. Nejkrásnější české knihy

Pod záštitou ministra kultury, každoročně Památník národního písemnictví, pořádá soutěž o nejkrásnější knihu roku. Oceňují se knihy vydané za poslední kalendářní rok. Vyhláší se v sedmi kategoriích. Nejde o samostatné ocenění jednotlivých disciplín, nýbrž je kniha brána jako celek. Vítězné publikace se poté účastní soutěže Nejkrásnější knihy z celého světa. (zcechlit.cz, 2020)

3.2.3. Cena Hanse Christiana Andersena

Jiří Trnka, Dušan Kállay, Květa Pacovská a Petr Sís jsou držiteli zahraniční ceny Hanse Christiana Andersena, která je zaměřená na autory, kteří tvoří v oblasti dětské literatury. Vyhláší se ve dvou kategoriích, a to spisovatelé a ilustrátoři. Cena se vyhláší každý sudý rok. Zlatou medaili tradičně předává dánská královna. Spisovatelé získávají tuto cenu již od roku 1956, zatímco ilustrátoři až o deset let později. (rostemesknihou.cz, 2016)

3.2.4. LUSTR

Nemohu nezmínit aspoň jeden festival ilustrace u nás. Sice se nejedná o festival čistě jen ilustrace pro děti, ale každoročně zde nalezneme širokou škálu mladých a nadaných výtvarníků. První ročník proběhl v roce 2014 v Praze pod záštitou nakladatelství a knihkupectví Page Five. Festival skvěle ukazuje, že stylů, témat a přístupů k práci je opravdu nespočet a každý je originál.

4. REŠERŠE

V rámci rešerše jsem brouzdala tím, co náš trh nabízí, abych si udělala přehled o současné situaci s kuchařkami u nás. Prošla jsem jak kuchařské knihy tak i ilustrace spojené s jídlem, které umělci vytvářejí. Zkrátka vše, co by mě mohlo při procesu vytváření inspirovat.

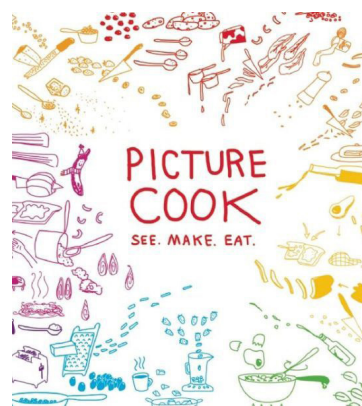
4.1. Picture Cook: See. Make. Eat.

Autor: Katie Shelly

Začnu s originální kuchařkou Picture Cook: See. Make. Eat., která je jedinečná v tom, že je tvořená padesáti recepty, které nejsou popsány textem, ale podrobnou ilustrací, infografikou. Ilustrace plní funkci popisků. Stylizované, různobarevné, živé a kreativní. Tak bych ve zkratce popsal obsah knihy. Autorka testovala ilustrace na svých známých, takže jí neunikl ani nejmenší detail. Na podobném principu funguje kuchařka řetězce IKEA, která využívá k popisu postupu fotografie.

Obr. 39 Infografika

Obr. 40 Picture cook

4.2. Cook In A Book.

Autor/Ilustrátor: Lotta Nieminen

Cook In A Book je soubor knih od ilustrátorky Lotta Nieminen. Autorka doposud vydala knihy s recepty na pizzu, tacos, pancakes a cookies. Všechny spojuje hravá a jednoduchá grafika. Ilustrace jsou vytvořeny minimalistickým stylem, připomínající obrazy Franka Stelly, ve kterých autorka našla inspiraci. Kuchařka je také interaktivní. Stačí pootočit talířem, nebo odloupnout kousek pizzy a objeví se schovaný text s ingrediencemi, nebo postupem, jak daný recept připravit. Na knihách kladně hodnotím jejich jednoduchost, stručnost a práci s prostorem a typografií, která je zvolena stejně jednoduše, jako ilustrace.

Obr. 41 Pizza

Obr. 42 Cook In A Book

Obr. 43 Krabice na knihy

Obr. 44 Odklápěcí prvky

4.3. Dobrodružství v kuchyni, děti vaří samy.

Autor: Gabriela Martišová, Michaela Levíčková, Barbora Nováková, Kateřina Hruschková

Ilustrátor/design: Barbora Nováková, Kateřina Hruschková

Jde o čtyři matky, které se rozhodly vytvořit kuchařku pro (nejen své) děti. Návodně, za pomoci ilustrací, učí děti vařit od základů až po složitější jídla. Dítě se nebude muset maminky doko-la ptát, jak se vaří brambory, ale bude vědět, kde si to SAMO může znovu a znovu najít. Vede dítě k samostatnosti. Zvědavé dítě se bude snažit pochopit a vyzkoušet všechno samo a když si nebude vědět rady, prostě se vás zeptá. Každé dítě se přirozeně chce učit, podpořte to v něm. Díky rostoucí fantazii, mají děti skvělou schopnost chápat obrázky, a proto jsou základní recepty pro nejmenší kuchaře znázorněny graficky, jednotlivé postupy pak formou komiksu! Knižka nemá za cíl přinést pouze výčet základních receptů, ale měla by plně rozvíjet fantazii a kreativitu malých kuchařů. (detivarisamy.cz, 2019) Kresby v knize jsou nakresleny pastelkou a doplněny černou konturou. Postavičky a objekty jsou stylizované, ale rozeznatelné. Takže malé kuchaře nemate. Na obálce je název kuchařky ručně psaný ve stejném stylu, jako ilustrace.

Obr. 45 Děti vaří samy

Obr. 46 Ukázka komiksu

4.4. Lidl Poland family cook book

Autor: Barbara Dziadosz

Při rešerši jsem narazila na tuto polskou kolaboraci ilustrátorky Barbary Dziadosz s obchodním řetězcem Lidl. Výtvarnice má velmi sympatický styl ilustrací. Kombinuje stylizované tvary, pestrou barevnost a výraznou texturu v podobě šumu. Vše je podtrhnuto ručně psaným písmem, které skvěle koresponduje se stylem její kresby.

Obr. 47 Snídaně

Obr. 48 Med

Obr. 49 Nádobí

Obr. 50 Perník

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5. KNIHA PRO DĚTI – NEPOSEDNÁ KUČAŘKA

V praktické části popisují svoji tvorbu kuchařské knihy pro děti. Kniha je určena pro děti v předškolním i školním věku. Některé recepty mohou být pouze v režii dětí, v jiných musí zasáhnout zkušenější dospělý. Ovšem všechny recepty byly vybrány tak, aby se do vaření dospělí pletli co nejméně. Kuchařka je také doplněna o interaktivní prvky, a to QR kódy s odkazem na tématické písně, na kterém je založen celý koncept knihy. Děti si tak mohou u vaření neposedně skotačit a prozpěvovat.

5.1. Výtvarný záměr

Nápad vytvořit kuchařku pro děti přišel vlastně úplně náhodou. Procházela jsem se knihkupectvím a jako obvykle jsem zamířila do sekce pro děti. Ráda se inspiroji a kochám knihami pro nejmenší. Ten den jsem se zaměřila na kuchařky. Bohužel jsem nebyla schopná najít ani jednu adekvátní publikaci. Což mě trochu zarazilo. Doma jsem pak dělala rešerši a na trhu jsem jich našla opravdu malé množství. O některých se zmiňují v teoretické části. Tudíž praktická část mé bakalářské práce byla jasná. Vytvořit praktickou a zábavnou kuchařku pro malé kuchtíky.

5.1.1. Prvotní návrhy

Za vznikem celé knihy stojí vícero návrhů. Úplně prvotní verze ilustrací se nesly ve stejném duchu, jako je i u ilustrací ve výsledné verzi. Avšak již po pár hotových stranách, jsem s výsledkem nebyla tak úplně spokojená. Ačkoliv je první verze kuchařky nejvíce podobná té stávající, upustila jsem od ní. Důvodem bylo nejspíše špatné použití štětců, fontu i kompozice ilustrací. Snažila jsem se o stylizaci ingrediencí, kterým ale jako by něco chybělo. Zkrátka mi přišla nudná.

Obr. 51 První verze

Obr. 52 Lívance

Druhý návrh se naprosto vymykal stylu, ve kterém jsem začínala. Jelikož pracuji v programu Procreate a pomocí apple pencil si můžu vybrat nespočet různých štětců, se kterými chci pracovat, narazila jsem na štětec, který simuloval kresbu pastelkou. Tento styl se mi natolik zalíbil, že jsem znovu našla náboj do práce. Ilustrace se nesly v duchu jednoduché, velmi stylizované kresby.

Obr. 53 Konev

Obr. 54 Kuchyň

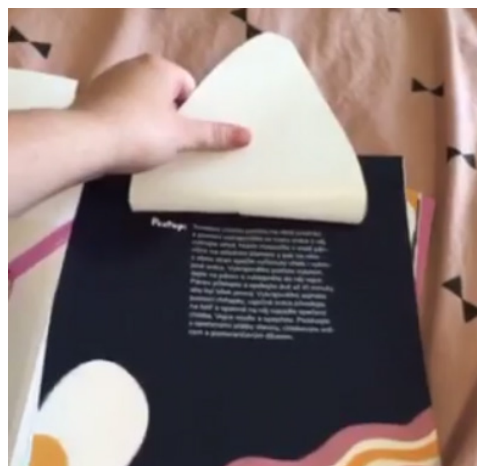

Obr. 55 Cedník

Nemohla jsem se nepoučit z předešlého návrhu, takže jsem si vymyslela interaktivní prvek, a to v podobě odklápějících se ilustrací, za nimiž se odkrývaly buď to ingredience, nebo postup práce. Práci jsem věnovala opravdu mnoho úsilí. Když jsem měla dostatečné množství receptů, zašla jsem si vytisknout pár stran na ukázkou. Jakmile jsem však viděla vytisknutou verzi, věděla jsem, že není něco v pořádku. Nelíbily se mi jak ilustrace, tak odklápějící se prvky. Bohužel jsem si z počátku myslela, že tato cesta bude nejlepší a byla si jí tak jistá, že jsem nepočítala s možností zahodit veškerou dosavadní práci a začít od znova.

Obr. 56 Odklápěcí prvky

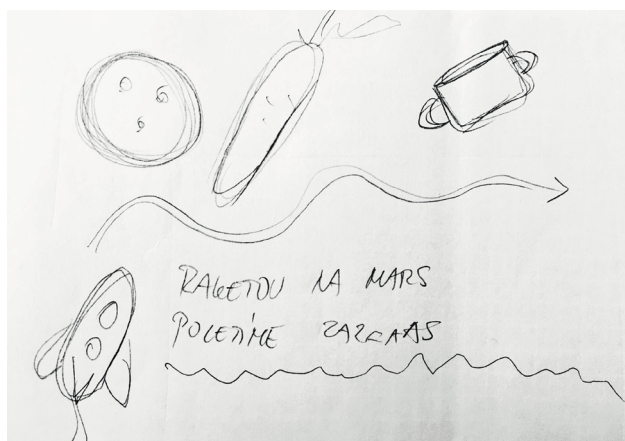

Obr. 57 Odklápěcí prvky

5.2. Realizovaný návrh

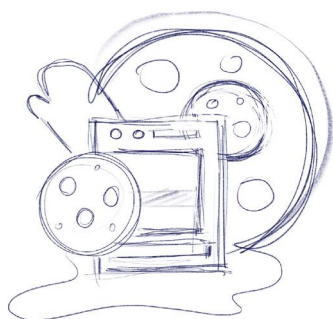
5.2.1. Zrod nápadu

Poté, co jsem vyhodila papíry s předchozím návrhem, neotálela jsem a vymýšlela nový způsob, jak docílit své vysněné knihy. Vzala jsem si papír, tužku a bezmyšlenkovitě jsem čmárala různé ingredience. Poslouchala jsem přitom písničky a jak je u mě zvykem, psala si na papír vše, co mi přišlo na mysl. Poté jsem položila tužku a šla si uvařit oběd, abych zahнала černé myšlenky na to, že to prostě nikdy nestihnu dodělat. V tu chvíli jsem ještě netušila, jak důležitá je věta, kterou jsem ke skice nevědomky napsala.

Obr. 58 Poznámky

Vrátila jsem se ke stolu a uvědomila si, že ta skica není až tak špatná. Že bych ji mohla převést do digitálního provedení. Vzala jsem Ipad a pustila se do práce. Jakmile jsem byla spokojená s kompozicí, začala jsem uvažovat o stylu, ve kterém budu ilustrace rozvíjet dál. Věděla jsem, že mi jde práce s šumem a pestrou barevností. Aplikovala jsem tyto dvě věci na nahozenou skicu a vida. Vyplatilo se. Ale o procesu vytváření ilustrací, se budu věnovat samostatně v dalším odstavci.

Obr. 59 Proces ilustrace

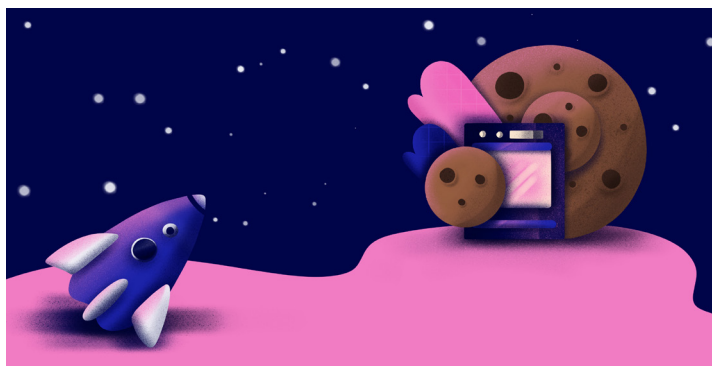

Obr. 60 Bez stínování

Obr. 61 Hotový náhled

Jakmile jsem měla hotový obrázek s ingrediencemi, pustila jsem se do kompozice celé dvojstrany. Při pohledu na nakreslené cookies sušenky mě napadlo, že ta kolečka s kousky čokolády vypadají jako nějaké vesmírné předměty. Například planety. Celkově mi to připomínalo vesmír. Automaticky jsem začala kreslit raketku a celou dvojstranu stylizovala do vesmírného prostředí.

Obr. 62 První vytvořená dvojstrana

Byla jsem spokojená s výsledkem a v tu chvíli se mi opět spustil playlist s českými hity, co mi hrál pořád dokola jako kulisa při práci u počítače. Již při prvních tónech jsem věděla, co bude následovat. Okamžitě jsem se myšlenky propojení kuchařky a písniček chytla. Neváhala jsem a přemýšlela nad způsoby vložení písní do knihy.

5.3. Postup práce

5.3.1. Ilustrace

Jak jsem již výše avizovala, ilustrace jsem si před každou realizací skicovala. Považuji takový postup za velmi důležitý a nezbytný, jelikož si autor ujasní kompozici, ve které potom chce vést celou stranu či dvojstranu knihy. Upustila jsem od tradičního kreslení tužkou na papír a držela se digitální cesty tabletu a stylusu. Všechny recepty jsem se snažila opravdu poctivě rozvrhnout a propracovat, aby v dalších fázích, jako je vybarvování a stínování, měla co nejméně „nešvarů“.

Obr. 63 Skica receptu špenát

Obr. 64 Skica receptu krtek

U každé ilustrace jsem pokračovala výběrem barev. Jelikož každá strana má barevný podklad, byla tato fáze velmi důležitá, aby se nestalo, že ilustrace zanikne v pozadí. Bylo pro mě velmi zásadní, aby barvy ladily k receptům a stránka působila harmonicky. Některé barvy se v knize záměrně opakují, aby její celkový dojem nepůsobil neuceleně. Zde jsou na ukázkou některé z nich.

#f19297

#324295

#1f2248

#0f4b5b

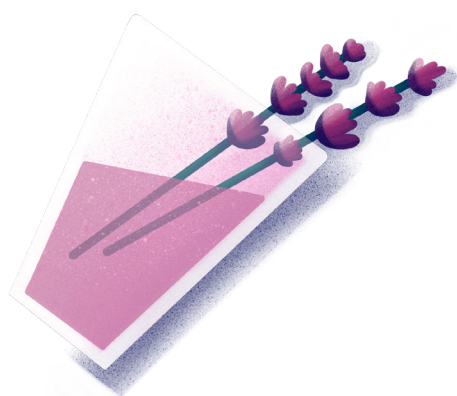

#fac01d

#1ba1a4

Po vybarvení jednotlivých vrstev ilustrace, jsem pomocí maskování používala štětec s texturou šumu. Tak jsem docílila stínů a hloubky, které jsou pro kresby velmi signifikantním prvkem.

Obr. 65 Ilustrace sirup

Obr. 66 Ilustrace pánev

Obr. 67 Ilustrace bageta

V knize můžete zaregistrovat také to, že v hojném měřítku využívám florálních prvků. Je to z toho důvodu, že to buď krásně zaplní kompozici, doladí barevnost stránky, nebo se mi prostě jenom líbilo mít další kus listu v receptu. Každopádně jsem si rostliny nevymýšlela, ale opravdu kreslila podle reálných listů. Objevují se zde listy jako polníček, list jahody, máta, levandule atd.

Obr. 68 Ilustrace ostružina

Obr. 69 Foto předloha ostružiny

Obr. 70 Foto předloha meruňky

Obr. 71 Ilustrace meruňka

5.3.2. Písmo

Dlouho jsem bojovala s tím, jaké písmo si vybrat, aby korespondovalo s konceptem dětské kuchařky. Přece jenom by to neměl být žádný konzervativní serif. Proto jsem začala pátrat po ucházejícím fontu po všech možných i nemožných webech. Byla jsem ochotná do fontu i investovat. Narazila jsem na spousty kvalitních fontů, ale ani zdaleka se nehodil k ilustracím a nebyl správně „neposedný“, jak by se v takové knize očekávalo. Proto jsem začala experimentovat s vlastním písmem. Za pomoci štětce na tabletu, který simuloval script, jsem zkoušela psát názvy z kuchařky. Vždy jsem se snažila vybrat tu nejlepší variantu.

OBSAH
OBSAH

Obr. 72 Práce s písmem

Obr. 73 Nadpis receptu

Obr. 74 Nadpis kapitoly

Jelikož jsem se snažila o hravý font, nezaobírala jsem se nedokonalostmi písma. Šlo mi hlavně o to, aby kompozičně sedělo na stránce a nepřekáželo si s ilustracemi, což se mi snad povedlo. Kombinovala jsem jak verzálky, tak minusky. Výhodou vlastního fontu bylo to, že jsem názvy mohla přizpůsobovat prostoru. Tedy názvy jsem vytvářela až po tom, co byla celá strana hotová.

Avšak u ostatních textů tomu bylo jinak. Jako první na prázdnou stranu přišel zpravidla postup vaření a poté seznam ingrediencí. Vše je vysázeno sans serifovým fontem Nunito v polotučném řezu od designera Vernona Adamse. U ingrediencí je pak zvětšený proklad řádků, aby se suroviny lépe četly. Nad postupem i ingrediencemi, jsou pak nadpisy ve fontu Dino Kids od Diana Haniffa. Tento font byl jako předchůdce mého vlastního písma. Při volbě písma jsem nechtěla použít přehnaně velkou velikost, jak to bývá u dětských knih zvykem, ale zároveň jsem měla na paměti, že by mělo být písmo větší, než by bylo vítáno u dospělých čtenářů.

Semi-bold 600

Moje nejmilejší neposedná dětská kuchařka

Semi-bold 600 italic

Moje nejmilejší neposedná dětská kuchařka

Bold 700

Moje nejmilejší neposedná dětská kuchařka

Bold 700 italic

Moje nejmilejší neposedná dětská kuchařka

Obr. 75 Ukázka fontu Nunito

5.3.3. QR kódy

Využití QR kódů bylo asi nejlepší řešení pro vložení hudby k receptům. Používala jsem odkazy písniček z platformy Youtube. Zvažovala jsem i hudební platformu Spotify, ale od této varianty jsem se odklonila, jelikož ne každý tuto aplikaci vlastní. Následně jsem tedy kopírovala odkazy písní z Youtube a vkládala do generátoru QR kódů, kde se mi vyobrazil png kód.

Kód byl zprvu černý s bílým podkladem. Ale protože mě bílý čtverec na barevném pozadí nepřišel příliš estetický, png s kódem jsem importovala do Adobe Illustrator a vektorizovala. Následně jsem bílé pozadí odstranila a barevnost kódu přizpůsobila barevnému prostředí aktuální stránky v kuchařce. Ke každému kódu jsem přidala symbol v podobě malých not, aby bylo jasno, co se za kódem ukrývá. Avšak názvy písní ani interpretů nejsou v knize záměrně uvedeny, za účelem překvapení.

Obr. 76 QR kód s pozadím

Obr. 77 QR kód vektor

Obr. 78 QR kód vektor

5.3.4. Obálka

Na obálce můžeme najít kuchyňské potřeby a suroviny stylizované do hudebních nástrojů. Například hrnec jako buben s paličkami, struhadlo jako harfa, dýně jako housle. Písmo se nijak neliší od předchozích nadpisů v knize. Za ilustrací se nalézají tři barevné linky, které představují zvlněnou notovou osnovu evokující tok hudby.

Obr. 79 Ilustrace obálky

5.4. Celková úprava knihy

Knihy o rozměru 230x230 mm je svázaná vazbou V8, uvnitř s papírem o gramáži 160 g/m². Protože jsou ilustrace pestrobarevné a celkově vnitřek knihy působí hutně, snažila jsem se odlehčit alespoň předsádku a začátky jednotlivých kapitol. Předsádku jsem již tedy neilustrovala, ale zvolila jsem růžově pastelový papír, který ladí s odstínem růžové v ilustracích. Kapitoly jsou také jen s barevným podkladem a písmem. Za každou kapitolou jsou nechány volné strany na poznámky o receptech. Na úplném konci je přilepena kapsa ze stejného papíru jako je předsádka, která slouží na samolepky. Tyto mohou děti použít do poznámkových stran, nebo kdekoliv uznají za vhodné. Nesmí chybět ještě látková záložka na zakládání aktuální strany.

Obr. 80 Náhled obálky

Obr. 81 Náhled dvojstrany avokádo

Obr. 82 Náhled dvojstrany lívance

Obr. 83 Náhled začátek kapitoly

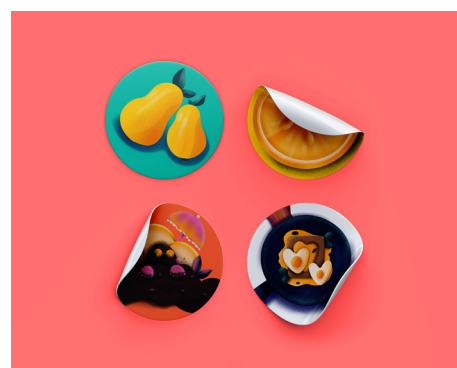
Obr. 84 Náhled dvojstrany snídane

5.5. Doplnkové předměty

Ke knize jsem připravila i pár doplnkových předmětů. Jedná se o kuchařskou zástěru s ilustrací obálky a nápisem neposedá. Plátěná taška je nutností, aby si kuchtíci mohli své kulinářské výtvary sbalit a pochlubit se jimi třeba na pikniku. Dále odznáčky, hrníček a samolepky, které budou přiloženy do vlepené kapsy na zadní desce knihy. Posledním doplnkovým předmětem je malý deníček, do kterého si malí kuchaři mohou zapisovat další vychytávky do svých receptů.

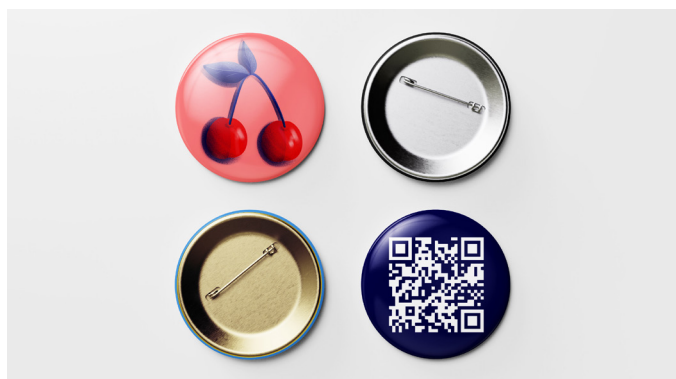
Obr. 85 Zástěra

Obr. 86 Samolepky

Obr. 87 Plátěná taška

Obr. 88 Odznáčky

Obr. 89 Hrníček

ZÁVĚR

Díky bakalářské práci jsem měla možnost posunout se zase o kus dál a získat nové zkušenosti v oblasti ilustrace i tvorby knihy celkově. Jelikož jsem pracovala v kuchařce s hudbou a všechny písničky jsou mně známé, celý proces jsem si náramně užila. Přece jenom u hudby jde všechno lépe. Myslím, že má kniha vnese do vaření tu správnou atmosféru. Neboť, jak zmiňuji na první straně kuchařky, „Dostane tě do varu“.

I když jsem zpočátku byla z výběru tématu své bakalářské práce poněkud nešťastná, jsem za ni nesmírně ráda. Ať už se jedná o teoretickou část, kde jsem poznala nové zajímavé osobnosti v oboru ilustrace a celkově se dozvěděla víc o jejím vývoji, tak i různá úskalí, která jsem musela řešit ve své praktické části.

Ráda bych se v mé tvorbě ubírala tímto směrem a postupně vyzkoušela další výtvarné techniky i různá zajímavá a neobvyklá řešení. Doufám, že tato kniha nebude moje poslední. Protože nic se nevyrovná tomu, držet po měsících práce hotovou knihu a listovat si v ní.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

STEHLÍKOVÁ, Blanka. Cesty české ilustrace v knize pro děti a mládež. Praha: Albatros, 1984. ISBN 13-782-84.

HOLEŠOVSKÝ, František, 1989. Čeští ilustrátoři v současné knize pro děti a mládež. Praha: Albatros, 455 stran

HUTAŘOVÁ, Ivana. Současní čeští ilustrátoři knih pro děti a mládež. 1. vyd. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2004. 129 s. ISBN 80-211-0485-6.

Jiří Trnka. Osobnosti.cz [online]. [cit. 2020-08-10]. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/jiri-trnka-i.php>

Adolf Born. Zlinsky.denik.cz [online]. Zlín, 2015 [cit. 2020-08-10]. Dostupné z: https://zlinsky.denik.cz/filmovy_festival/opravenou-zed-ve-svitu-zdobi-obrazky-adolfa-borna-on-ji-dode-la-20150519.html

Adolf Born. Zlin.cz [online]. Zlín, 2015 [cit. 2020-08-10]. Dostupné z: <https://zlin.cz/zpravy/518757n-tovarni-zed-ve-zline-ozdobi-oci-detskych-postavicek-borna/>

Zdeněk Burian. Zdenekburian.com [online]. 2015 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <http://www.zdenekburian.com/cz/zdenek-burian>

Ondřej Sekora. Spisovatele.cz [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.spisovatele.cz/ondrej-sekora#cv>

Carigiet [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <http://alois.carigiet.net/biography/>

Olsen. Peoplepill [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://peoplepill.com/people/ib-spang-olsen/>

Quentin Blake. QuentinBlake [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.quentinblake.com/meet-qb/biography>

Galina Miklínová. GalinaMiklinova [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://galina-miklinova.cz/>

Lucie Dvořáková. Meander [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.meander.cz/lucie-dvorakova/>

Milan Starý. 65pole [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.65pole.cz/autori/ilustratori/milan-stary/>

Petr Šmalec. Baobab [online]. 2018 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <http://www.baobab-books.net/petr-smalec>

Marie Urbánková. Nejlepší knihy dětem [online]. 2019 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.nejlepsiknihydetem.cz/jedeem-pn-530-685/>

Raketa časopis. Raketa časopis [online]. 2019 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.raketa-casopis.cz/o-nas.html>

Adrián Macho. Albatros media [online]. 2019 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.albatrosmedia.cz/autori/43697874/adrian-macho/>

Mária Nerádová. Maria Neradova Illustration [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <http://www.marianeradova.com/about>

Daniela Olejníková. Databáze knih [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/daniela-olejnikova-59419>

David Siera Listón. David Siera Listón [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.davidsierra.org/sobre-m>

Martin Jarrie. Martin Jarrie [online]. 2016 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://martinjarrie.com/2016/09/lexpress/>

Pablo Ballesteros. The Cat Agency [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <http://www.catugeau.com/pablo-ballesteros-1>

Albatros. Albatros - nakladatelství literatury pro děti a mládež [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: www.albatros.cz

Meander. Meander - nakladatelství literatury pro děti [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: www.meander.cz

Baobab. Baobab - české ilustrované knihy pro děti [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <http://www.baobab-books.net/>

Pop-pap. Pap-pap - přečtením to nekončí! [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://pop-pap.cz/o-nas/>

Současná česká ilustrace. Czechlit [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/feature/soucasna-ceska-ilustrace/>

Pop-pap. Pap-pap - přečtením to nekončí! [online]. 2019 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://pop-pap.cz/o-nas/>

Bežíliška. Bežíliška [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.beziliska.cz/>

Zlatá stuha. Zlatá stuha [online]. 2020 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <http://www.zlatastuha.cz/cs/o-soutezi>

Cena Hanse Christiana Andersena. Rosteme s knihou [online]. 2016 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <https://www.rostemesknihou.cz/cena-hanse-christiana-andersena-2016-abd3036/>

Děti vaří samy. Dobrodružství v kuchyni / děti vaří samy [online]. 2019 [cit. 2020-08-6]. Dostupné z: <http://www.detivarisamy.cz/o-projektu/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 / Honzíkova cesta [online] https://www.idnes.cz/kultura/literatura/cteni-pomaha-pruzl-kum.A140414_165732_literatura_ob

Obr. 2 / Z deníku kocoura Modroočka [online] <https://www.albatrosmedia.cz/tituky/23890295/z-deniku-kocoura-modroocka/>

Obr. 3 / obálka knihy Broučci [online] <https://www.knihcentrum.cz/broucci-6>

Obr. 4 / obálka Pohádky tisíce a jedné noci [online] <https://www.s-antikvariat.cz/antikvariat/knihy/detske-jiri-trnka/45589-frantisek-hrubin-pohadky-z-tisice-a-jedne-noci-54416.html>

Obr. 5 / Pipi Dlouhá punčocha [online] <https://www.zlinfest.cz/25395-adolf-born>

Obr. 6 / návštěva Adolfa Borna [online] <https://www.dantikvariat.cz/lindgrenova-astrid/pipi-dlouha-puncocha-331133>

Obr. 7 / Mamuti [online] <http://burianzdenek.cz/>

Obr. 8 / Indián [online] <http://burianzdenek.cz/>

Obr. 9 / Ferda Mravenec [online] <https://www.databazeknih.cz/knihy/knizka-ferdy-mraven-ce-104038>

Obr. 10 / Brouk Pytlík [online] <https://www.knihydobrovsky.cz/kniha/brouk-pytlík-571975>

Obr. 11 / Schellen-Ursli obálka [online] <https://afilii.com/schellen-ursli-zeitloser-schweizer-bilderbuchklassiker-fuer-kinder-ab-4-jahren/>

Obr. 12 / Schellen-Ursli [online] <https://afilii.com/schellen-ursli-zeitloser-schweizer-bilderbuchklassiker-fuer-kinder-ab-4-jahren/>

Obr. 13 / Ib Spang Olsen [online] <https://cirkus.typepad.com/cirkus/2012/01/ib-spang-olsen.html>

Obr. 14 / Obálka knihy [online] <https://cirkus.typepad.com/cirkus/2012/01/ib-spang-olsen.html>

Obr. 15 / Kocour v botách [online] <https://www.quentinblake.com/gallery?page=1>

Obr. 16 / Kolař [online] <https://www.quentinblake.com/gallery?page=1>

- Obr. 17 / Lichožrouti se vracejí [online] <https://galinamiklinova.cz/ilustrace>
- Obr. 18 / Pan Kdybych hledá kamaráda [online] <https://galinamiklinova.cz/ilustrace>
- Obr. 19 / Meluzína [online] <http://www.klubilustratoru.cz/cs/ilustratori/dvorakova-lucie>
- Obr. 20 / Natálčin Andulák [online] <http://www.klubilustratoru.cz/cs/ilustratori/dvorakova-lucie>
- Obr. 21 / Koho sežere vlk [online] <https://www.behance.net/milanstary>
- Obr. 22 / Šedík a Bubi [online] <https://www.behance.net/milanstary>
- Obr. 23 / Racek [online] <http://petrsmalec.sweb.cz/cesky.htm>
- Obr. 24 / Zik a Cháta [online] <http://www.baobab-books.net/zik-chata>
- Obr. 25 / Jedééém! [online] <http://www.zlatastuha.cz/cs/jedeeem-#prettyPhoto>
- Obr. 26 / Festivalová mapa [online] <http://www.zlatastuha.cz/cs/jedeeem-#prettyPhoto>
- Obr. 27 / Gerda [online] <https://www.instagram.com/seasidespirit/>
- Obr. 28 / Medvěd [online] <https://www.instagram.com/seasidespirit/>
- Obr. 29 / Královna [online] <http://www.marianeradova.com/#/lets-explore-slovakia/>
- Obr. 30 / Slovensko [online] <http://www.marianeradova.com/#/lets-explore-slovakia/>
- Obr. 31 / Linoryt [online] <https://danirole.com/verminarium>
- Obr. 32 / Havětník [online] <https://www.behance.net/danielaolejnikova>
- Obr. 33 / Kouzelník [online] <https://www.davidsierra.org/>
- Obr. 34 / Čarodějnice [online] <https://www.davidsierra.org/>
- Obr. 35 / Vlk [online] <https://martinjarrie.com/2013/06/pierre-et-le-loup-et-le-jazz/>
- Obr. 36 / Le Express [online] <https://martinjarrie.com/2016/09/lexpress/>
- Obr. 37 / Jídelna [online] <http://www.catugeau.com/pablo-ballesteros-1>

Obr. 38 / Komiks [online] <http://www.catugeau.com/pablo-ballesteros-1>

Obr. 39 / Infografika [online] https://www.thekitchn.com/picture-cook-see-make-eat-by-katie-shelly-new-cookbook-201880?utm_source=RSS&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+apartmenttherapy%2Fthekitchn+%28TK+Channel%3A+Main%29

Obr. 40 / Picture cook [online] https://www.thekitchn.com/picture-cook-see-make-eat-by-katie-shelly-new-cookbook-201880?utm_source=RSS&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+apartmenttherapy%2Fthekitchn+%28TK+Channel%3A+Main%29

Obr. 41 / Pizza [online] <https://www.behance.net/gallery/56226669/Cook-In-A-Book>

Obr. 42 / Cook In A Book [online] <https://www.behance.net/gallery/56226669/Cook-In-A-Book>

Obr. 43 / Krabice na knihy [online] <https://www.behance.net/gallery/56226669/Cook-In-A-Book>

Obr. 44 / Odklápěcí prvky [online] <https://www.behance.net/gallery/56226669/Cook-In-A-Book>

Obr. 45 / Děti vaří samy [online] <http://www.detivarisamy.cz/>

Obr. 46 / Ukázka komiksu [online] <http://www.detivarisamy.cz/>

Obr. 47 / Snídaně [online] <http://www.studentshow.com/gallery/53890999/Lidl-Poland-family-cook-book>

Obr. 48 / Med [online] <http://www.studentshow.com/gallery/53890999/Lidl-Poland-family-cook-book>

Obr. 49 / Nádobí [online] <http://www.studentshow.com/gallery/53890999/Lidl-Poland-family-cook-book>

Obr. 50 / Perník [online] <http://www.studentshow.com/gallery/53890999/Lidl-Poland-family-cook-book>

Obr. 51 / První verze, Archiv autora

Obr. 52 / Lívance, Archiv autora

Obr. 53 / Konev, Archiv autora

Obr. 54 / Kuchyň, Archiv autora

Obr. 55 / Cedník, Archiv autora

Obr. 56 / Odklápěcí prvky, Archiv autora

Obr. 57 / Odklápěcí prvky, Archiv autora

Obr. 58 / Poznámky, Archiv autora

Obr. 59 / Proces ilustrace, Archiv autora

Obr. 60 / Bez stínování, Archiv autora

Obr. 61 / Hotový náhled, Archiv autora

Obr. 62 / První vytvořená dvojstrana, Archiv autora

Obr. 63 / Skica receptu špenát, Archiv autora

Obr. 64 / Skica receptu krtek, Archiv autora

Obr. 65 / Ilustrace sirup, Archiv autora

Obr. 66 / Ilustrace pánev, Archiv autora

Obr. 67 / Ilustrace bageta, Archiv autora

Obr. 68 / Ilustrace ostružina, Archiv autora

Obr. 69 / Foto předloha ostružiny [online] <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10744345634-kouzelne-bylinky/7669-bylinky/47335-ostruzinik-krovity/>

Obr. 70 / Foto předloha meruňky [online] <http://www.ovocnaskolka.cz/ovocnestromky/eshop/35-1-MERUNKY/0/5/1618-merunka-Radka>

Obr. 71 / Ilustrace meruňka, Archiv autora

Obr. 72 / Práce s písmem, Archiv autora

Obr. 73 / Nadpis receptu, Archiv autora

Obr. 74 / Nadpis kapitoly, Archiv autora

Obr. 75 / Ukázka fontu Nunito [online] https://fonts.google.com/specimen/Nunito?preview.text=Moje+nejmilej%C5%A1%C3%AD+neposedn%C3%A1+d%C4%9Btsk%C3%A1+ku-cha%C5%99ka&preview.text_type=custom#glyphs

Obr. 76 / QR kód s pozadím, Archiv autora

Obr. 77 / QR kód vektor, Archiv autora

Obr. 78 / QR kód vektor, Archiv autora

Obr. 79 / Ilustrace obálky, Archiv autora

Obr. 80 / Náhled obálky, Archiv autora

Obr. 81 / Náhled dvojstrany avokádo, Archiv autora

Obr. 82 / Náhled dvojstrany lívance, Archiv autora

Obr. 83 / Náhled začátek kapitoly, Archiv autora

Obr. 84 / Náhled dvojstrany snídane, Archiv autora

Obr. 85 / Zástěra, Archiv autora

Obr. 86 / Samolepky, Archiv autora

Obr. 87 / Plátěná taška, Archiv autora

Obr. 88. / Odznáčky, Archiv autora

Obr. 89 / Hrníček, Archiv autora